

П РА В И Л А НА НАЦИОНАЛНОТО СЪСТЕЗАНИЕ ПО ГРАЖДАНСКОТО И ТЪРГОВСКОТО ПРАВО

Раздел I. Цели на състезанието. Страница в интернет

1. Националното състезание за решаване на казуси по гражданско и търговско право („Състезанието“) се провежда ежегодно сред студенти от юридическите факултети в Република България с цел възпитаване на ценностите на възискателност, състезателен дух и професионална етика, повишаване на юридическата им култура и уменията им за работа в практиката, както и за придобиване на „неформални умения“, необходими в работата на професионалния юрист.

2. Състезанието се организира от членове на Сдружението за международни състезания по право – юридическо лице с нестопанска цел, регистрирано с единен идентификационен код 175773186, наричани „Организаторите“.

3. Комуникацията с участниците в състезанието и други заинтересовани лица се осъществява чрез страницата на състезанието в интернет, във Facebook и посочения в нея адрес за контакт с Организаторите по електронна поща.

Раздел II. Участници. Регистрация

4. В Състезанието могат да участват отбори, които се състоят от двама, трима или четирима студенти по специалност „право“, които се обучават във висше училище в Република България. Отборите могат да се състоят от участници, които се обучават в едно и също висше училище.

5. До участие в състезанието се допускат единствено отбори, които предварително са заявили регистрацията си в срока, посочен на интернет страницата на Състезанието или във Facebook.

6. Отборите се регистрират чрез изпращане на съобщение до електронната поща на Организаторите, посочена на интернет страницата на Състезанието или във Facebook, в което се посочват трите имена на участниците; курс на обучение;

висше училище, в което участниците се обучават, както и телефон и адрес на електронна поща за обратна връзка с отбора.

7. След регистрация отборите получават потвърждение от организаторите на посочения от тях електронен адрес, както и номер на отбора, който следва да запомнят и да посочват във всяко съобщение до Организаторите.

Раздел III. Предварителен кръг (тест за допускане)

8. В случай, че желание за участие в Състезанието заявят повече от осем отбора, се провежда предварителен писмен кръг за определяне на осем отбора – финалисти.

9. Предварителният кръг се провежда най-малко две седмици преди устните кръгове на Състезанието в град София. Датата и мястото на предварителния кръг се обявяват в страницата на Състезанието и се съобщават на участниците по електронна поща на адреса, посочен в заявлението за регистрация (вж. точка 6). В съобщението се посочва и дали предварителният кръг ще се проведе присъствено или онлайн.

10. Отборите, участващи в предварителния кръг, са длъжни да се явят с поне един лаптоп с възможност за безжична връзка с интернет.

11. Участниците в предварителния кръг могат да използват всякакви помощни материали по своя преценка. Не се допускат консултации с външни за отбора лица. Всеки опит за нерегламентирана комуникация с други отбори или с външни лица, докато трае предварителният кръг, води до изключване на отбора от Състезанието.

12. Писменият кръг е с времетраене два часа. Предадени след изтичане на този срок отговори на въпросите не се вземат предвид при определяне на класиране на отборите.

13. Писменият кръг се състои в решаване в електронна форма (чрез попълване на предоставен от организаторите текстови файл) на:

13.1. тест от двадесет въпроса от областта на гражданското и търговското право и гражданския процес с по четири възможни отговора, от които само един е верен – неверните отговори се изтриват от файла с отговорите на отбора, като се оставя само верният отговор;

13.2. попълване на писмен отговор (свободен текст) на два въпроса от областта на гражданското и търговското право;

13.3. решаване на два мини-казуса от областта на гражданското и търговското право, по които са поставени по четири въпроса за отговор в свободна форма.

14. До изтичане на времето за изпълнение на задачите по точка 12, участниците предоставят попълнените от тях файлове на организаторите по начин, който се съобщава в деня на провеждане на предварителния кръг – чрез изпращане по електронна поща или с пренос на физически носител. Отговорите на отборите следва да бъдат предоставени в текстови (.doc или .docx) файл с име „test(година на провеждане на състезанието)–otbor(номер на отбора)“ (например: „test2018-otbor2.doc“).

15. Получените отговори на задачите от предварителния кръг се оценяват от поне трима съдии. Оценката представлява средноаритметичният резултат от оценките на тримата съдии.

16. Оценките се поставят по следния начин:

16.1. за всеки верен отговор на теста отборът получава по една точка – максимален резултат от общо двадесет точки;

16.2. за всеки от поставените въпроси със свободен текст се дават от нула до десет точки по следните критерии: правилно приложение на релевантните правни норми и задължителната съдебна практика; пълнота на изложението (обемане на всички елементи на отговора); точност на дадения отговор (съвпадение между поставен въпрос и посочен от отбора отговор); структура на отговора (последователно и систематизирано изложение на юридическата аргументация) – максимален резултат от общо двадесет точки;

16.3. за решението на всеки от двата поставени казуса отборите получават от нула до двадесет точки, като за отговора на всеки от поставените въпроси отборите могат да получат от нула до пет точки, като отговорите се оценяват по критериите, посочени в точка 16.2., както и по критерия връзка с дадените факти по казуса – максимален резултат от общо четиридесет точки;

16.4. максималният общ брой точки, които един отбор може да получи на предварителния кръг е осемдесет.

17. Отборите се подреждат според получения сбор от точки от отбора, получил най-много точки до този, получил най-малко. Първите осем отбора се класират за устните кръгове.

18. Класираните отбори се уведомяват от организаторите на посочения от тях адрес на електронната поща най-късно седем дни преди началото на устните кръгове. На всички отбори се изпращат оценените екземпляри от подадените от тях отговори, които се изпращат на посочения от тях адрес на електронна поща по едно и също време, най-късно в деня преди устните кръгове.

Раздел IV. Съдии

19. Съдии в Състезанието могат да бъдат юристи (адвокати, магистрати и юрисконсулти с поне 3-годишен стаж); участници в състезанието от предходна година, които успешно са завършили обучението си по право, както и преподаватели по правни науки в юридическите факултети на български или чуждестранни висши училища, които имат познания по българско право.

20. Не се допуска съдиите да участват в подготовката на отборите за състезанието, нито да дават съвети на участници в отборите относно подготовката им.

21. Не се смята за даване на съвети от страна на съдии в Състезанието – преподаватели във висши училища, фактът, че някой от участниците в Състезанието е участвал в техни лекции или упражнения.

22. Съдиите са длъжни да декларират заинтересоваността си спрямо някой от отборите, както и всякакви връзки с участниците, които биха създали основателно съмнение за безпристрастността им. В тези случаи съдиите нямат право да оценяват дадените на предварителния кръг отговори на отборите, към които са обявили, че са пристрастни, нито да слушат участниците от тези отбори при представянето им в устните кръгове на Състезанието. Абсолютно основание за отвод на съдия да оценява представянето на отбор в устните кръгове на Състезанието е обстоятелството, че като студент е участвал в някой от устните кръгове в качеството на ищец или на ответник срещу или заедно със състезател от отбора, който следва да бъде оценяван. Състезателите могат да правят искания за отвод на съдия до началото на съответния устен кръг, по което искане съдебният състав взема решение с обикновено мнозинство.

23. Оценката на отговорите на отборите от предварителния кръг се извършва независимо от поне трима съдии, които поставят отделни оценки. Отговорите на всички отбори трябва да се оценят от един и същ брой съдии. Всеки съдия отбелязва името си в екземпляра от електронния файл с отговори на отбора, който е оценявал.

24. Във финалните устни кръгове отборите представят аргументите си пред нечетен брой съдии, които трябва да бъдат поне трима. Един от съдиите задължително трябва да е бил участник в Състезанието през предходна година. Всички кръгове се провеждат с участието на еднакъв брой съдии.

25. Финалът на Състезанието (финален устен кръг) се провежда с участието на нечетен брой съдии, но не по-малко от петима. Двама от съдиите задължително трябва да са били участници в Състезанието през предходна година.

26. Не се допуска един съдия вземе участие на два или повече устни кръга на финалите, в които е участвал един и същи отбор. Въпреки това един съдия може да вземе участие във финала, независимо, че един от финалистите е отбор, който този съдия вече е слушал в устните кръгове.

Раздел V. Казус за устните кръгове

27. Допуснатите до устните кръгове отбори се подготвят и представляват страните по един хипотетичен казус от областта на гражданското и търговското право в рамките на симулиран граждански процес като представители на всяка от страните – ищец и ответник.

28. Казусът се изготвя от Организаторите и се представя на отборите чрез публикуване на интернет страницата на Състезанието или във Facebook най-късно един месец преди финалния кръг на Състезанието. В случай че казусът бъде обявен преди предварителния кръг, той се изпраща на всеки от отборите на посочената от тях електронна поща.

29. По преценка на Организаторите казусът може да бъде представен под формата на текст – изложение (преразказ) на фактите или под формата на доказателства (договори и други писмени доказателства, протокол от събрани свидетелски показания, заключения на вещи лица и т.н.), в който случай от участниците се очаква сами да извлекат правнорелевантните факти в подкрепа на своята теза. Участниците нямат право да правят възражения за недопустимо първоначално или последващо съединяване на предявените искове от насрещната страна. Смята се, че фактите от казуса са се случили по начина, по който са описани в условието му. Участниците нямат право да оспорват съществуването и автентичността на писмените доказателства към казуса, но могат да се позовават на грешки, непълноти и противоречия, съдържащи се в тях или произтичащи от съпоставката им с условието на казуса, с другите доказателства към него, както и с общоизвестни факти. Ако един и същ факт е описан в условието на казуса и в писмените доказателства по два несъвместими начина, смята се, че фактът се е случил според условието на казуса. Отборите нямат право да добавят към казуса факти, които не са посочени от Организаторите, но могат да се позовават на общоизвестни такива. Участниците имат право, но не са длъжни, да оспорват доказателства и да правят доказателствени искания по предвидения в ГПК процесуален ред. По преценка на Организаторите с оглед особеностите на конкретния казус може да се дават допълнителни писмени указания относно казуса, които да дерогират настоящите правила.

30. Отборите са свободни да предявяват или да не предявяват всякакви искове и да излагат или да не поддържат всякакви възражения в полза на онази страна по казуса, която представляват, освен ако от текста на казуса или от настоящите правила следва друго.

31. В рамките на устните кръгове (с изключение на финала) съдиите следва да се въздържат от задаване на въпроси на отборите, които биха им помогнали да разработят стратегия за представяне на казуса.

Раздел VI. Искови молби

32. В срок до 24:00 ч. на последната неделя преди обявените дати за финалния кръг на Състезанието всеки класиран отбор представя искова молба, съдържаща изложение на исковите и аргументите на ищеца в тяхна подкрепа. Отговор на искова молба не се представя от отборите. Ако според условието на казуса в отделните кръгове има различен ищец, участниците представят искова молба от името на всеки ищец.

33. Заглавната страница на исковата молба трябва ясно да съдържа указанието искова молба, имената на всички участниците в отбора, името на техния университет и номера на отбора.

34. Изискванията относно максималния обем на исковата молба (страници, респ. брой знаци) се обявяват от Организаторите с указания към казуса заедно с неговото представяне по реда на т. 28. .

35. Текстът на исковата молба, включително бележки под линия, трябва да бъде с шрифт Times New Roman "12, с редова разредка от 1 ½ и полета от 2,5 см.

36. Всяка искова молба се оценява от поне трима съдии, като оценката не се взема предвид при класирането на устните кръгове. Най-добрата искова молба се обявява заедно с обявяване победителя от Състезанието след края на финалния кръг.

Раздел VII. Устни кръгове

37. Устните кръгове на състезанието, включително и финалният устен кръг (финалът) се провеждат в София в последователни събота и неделя.

38. Мястото на провеждане на устните кръгове и началният им час се обявяват от Организаторите на страницата на Състезанието в интернет най-късно

три дни преди началото им. За мястото и началния час се уведомяват и допуснатите осем отбора чрез изпращане на съобщение на посочената от тях електронна поща.

39. Всеки от отборите взема участие в три устни кръга, в които се изправя срещу три други отбора. Двата отбора с най-много точки след устните кръгове се изправят един срещу друг във финален кръг, победителят от който печели Състезанието. Вторите два отбора в класирането след трети кръг се изправят един срещу друг във финален кръг за определяне на трето и четвърто място в Състезанието.

40. В началото на състезанието всеки отбор изтегля по една латинска буква (от А до Н), която определя мястото му в схема на участниците, която се обявява в деня на състезанието.

41. Първите два устни кръга се провеждат в събота, третият – в неделя преди обяд, а финалният кръг – в неделя следобед.

42. В рамките на устните кръгове всеки отбор пледира в отредената му от жребия позиция според схемата на участниците – ищец или ответник. Всеки от членовете на отбора задължително говори пред съдиите, но несъразмерното разпределение на пледоарията между участниците в отбора не се взема предвид при оценяването.

43. Участниците имат право да се позовават на съдебна практика. Отбор, който желае да представи на съдиите съдебна практика в подкрепа на неговата теза в писмен вид, следва да е извлякъл от съдебния акт номера на решението, номера на делото и наименованието на съда, постановил акта, както и конкретния откъс от мотивите на решението, на който се позовава, съобразно предоставения на отборите образец.

44. Комуникацията между съотборниците не трябва да смущава пледоарията на противниковия отбор и следва да се осъществява при спазване на установените етични принципи за провеждане на дискусия, които не допускат реплики между състезатели от противниковите отбори, както и действия, мимики, жестове и изявления, които могат да бъдат тълкувани като подлагане под съмнение на достойнството на противниковата страна или на защитаваната от нея позиция. По време на изложението си състезателите се обръщат към и разговарят единствено с членовете на съдебния състав. Уважителното отношение към тезата и личността на участниците от противниковия отбор е част от критериите при поставяне на оценката на отборите във всеки един от устните кръгове.

45. Времето на първия и втория устен кръг се разпределя така:

45.1. В рамките на първото си изложение всеки от отборите разполага с по 8 минути, в което време ищецът представя исквете, които предявява, с

изложение на правните аргументи в тяхна подкрепа и на доказателствата, на които се позовава, както и прави доказателствени искания, ако счита такива за необходими, а ответникът представя оспорванията и възраженията си с изложение на правните аргументи в тяхна подкрепа и на доказателствата, на които се позовава, както и прави доказателствени искания, ако счита такива за необходими. Ищецът представя на съдебния състав и на ответника списък на предявените искове по предварително зададен образец. Ответникът не предявява насрещни искове. Преди първото си изложение участниците от отбора на ответника имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция.

45.2. В рамките на второто си изложение всеки от отборите разполага с време от 10 минути, в което да уточни позицията си по всички или по част от исковите, както и по всички оспорвания и възражения на насрещната страна. Преди второто си изложение участниците от отбора на ищеца имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция. Преди второто си изложение участниците от отбора на ответника имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция.

45.3. В рамките на третото си изложение всеки от отборите разполага с време от 3 минути за заключителни думи. Преди третото си изложение участниците от отбора на ищеца имат на разположение 1 минута за координиране на защитната си позиция. Преди третото си изложение участниците от отбора на ответника имат на разположение 1 минута за координиране на защитната си позиция.

46. Времето на третия устен кръг се разпределя така:

46.1. В рамките на първото си изложение отборът на ищеца разполага с 8 минути, в което представя исковите, които предявява, с изложение на правните аргументи в тяхна подкрепа и на доказателствата, на които се позовава, както и заявява доказателствените си искания, ако счита такива за необходими. Ищецът представя на съдебния състав и на ответника списък на предявените искове по предварително зададен образец. Ответникът разполага с време от 10 минути, в което да заеме позиция по предявените срещу него искове, да предяви насрещните си искове, съответно възраженията си по исковите на ищеца, с изложение на правните аргументи в тяхна подкрепа, да посочи доказателствата, на които се позовава, както и да заяви доказателствени искания, ако счита такива за необходими. Ако предявява насрещни искове, ответникът представя на съдебния състав и на ищеца списък на предявените искове по предварително зададен образец. Преди първото си изложение участниците от отбора на ответника имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция.

46.2. В рамките на второто си изложение отборът на ищеца разполага с време от 10 минути, в което да уточни позицията си по всички или по част от предявените от него исковите, както и по всички насрещни искове, оспорвания и

възражения на насрещната страна. Преди второто си изложение участниците от отбора на ищеца имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция. Преди второто си изложение, което е с продължителност от 8 минути, участниците от отбора на ответника имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция.

46.3. В рамките на третото си изложение всеки от отборите разполага с време от 3 минути за заключителни думи. Преди третото си изложение участниците от отбора на ищеца имат на разположение 1 минута за координиране на защитната си позиция. Преди третото си изложение участниците от отбора на ответника имат на разположение 1 минута за координиране на защитната си позиция.

47. Времето на финалния кръг се разпределя така:

47.1. В рамките на първото си изложение отборът на ищеца разполага с 10 минути, в което представя исковете, които предявява, с изложение на правните аргументи в тяхна подкрепа и на доказателствата, на които се позовава, както и заявява доказателствените си искания, ако счита такива за необходими. Ищецът представя на съдебния състав и на ответника списък на предявените искове по предварително зададен образец. Ответникът разполага с време от 12 минути, в което да заеме позиция по предявените срещу него искове, да предяви насрещните си искове, съответно възражения, с изложение на правните аргументи в тяхна подкрепа, да посочи доказателствата, на които се позовава, както и да заяви доказателствени искания, ако счита такива за необходими. Ако предявява насрещни искове, ответникът представя на съдебния състав и на ищеца списък на предявените насрещни искове по предварително зададен образец. Преди първото си изложение участниците от отбора на ответника имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция.

47.2. В рамките на второто си изложение отборът на ищеца разполага с време от 12 минути, в което да уточни позицията си по всички или по част от предявените от него искове, както и по всички насрещни искове, оспорвания и възражения. Преди второто си изложение участниците от отбора на ищеца имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция. Преди второто си изложение, което е с продължителност от 10 минути, участниците от отбора на ответника имат на разположение 3 минути за координиране на защитната си позиция.

47.3. В рамките на третото си изложение всеки от отборите разполага с време от 3 минути за заключителни думи. Преди третото си изложение участниците от отбора на ищеца имат на разположение 1 минута за координиране на защитната си позиция. Преди третото си изложение участниците от отбора на ответника имат на разположение 1 минута за координиране на защитната си позиция.

48. Съдиите имат право и се насърчават да задават въпроси във всеки момент от устните кръгове. Отборите отговарят на съдийските въпроси извън рамките на определеното им по регламент време. Въпросите могат да се отнасят до фактите на казуса, аргументите на страните или до приложението или познаването на определени правни институти.

49. Съдиите могат (но не са длъжни) да предоставят допълнително време на отборите, ако имат въпроси към тях, на които не е получен отговор. При удължаване на времето на единия отбор същото по продължителност допълнително време се осигурява и на другия по негово желание.

50. След получаване на коментар от съдиите, отборите и публиката се оттеглят, за да дадат възможност на съдиите за тайно съвещание.

51. След приключване на пледоариите на отборите съдиите представят пред участниците коментар на силните и слабите страни на представянето им, като не могат да насочват отборите към определени стратегии за решаване на казуса (с напътствия за използване на конкретни аргументи). Такива могат да бъдат давани единствено на финалния кръг. Съдиите обаче могат да посочват на състезателите аргументи, които не подпомагат защитата на тезата им или не са били изложени по най-добрия начин.

52. Съдиите оценяват представянето на отборите чрез поставяне на средноаритметична оценка на всеки отбор, получена от оценките на отделните състезатели по следните критерии:

52.1. Изграждане на юридическа теза и аргументираност – оценява се доколко предявените от отбора искове и наведените възражения са годни да защитят позицията на съответната страна според фактите на казуса, както и уменията на състезателя за изграждане на безпротиворечива, логически свързана и правилно аргументирана теза.

52.2. Познаване на фактите по казуса.

52.3. Умение за защита срещу аргументите на насрещната страна и способност за бърза и адекватна реакция при въпроси от страна на съдиите .

52.4. Ораторски умения – правилно артикулиране на аргументите, яснота на гласа и изложението; уважително отношение към тезата и личността на участниците от противниковия отбор.

52.5. Работа в екип – умения за взаимопомощ и подкрепа между участниците.

53. Оценката на всеки от отборите се определя на база на критериите по предходната точка, в границите от нула до двадесет точки. Всеки един от критериите носи до 4 точки.

54. Оценката на всеки отбор от устните кръгове се формира от сбора от всички средноаритметични оценки на отбора, дадени от съдиите във всеки от устните кръгове, към което се прибавят по 5 точки за всяка победа на отбора.

55. Двата отбора, получили най-голям брой точки, определят победителя на Състезанието във финален кръг. Вторите два отбора, получили най-голям брой точки, определят третото и четвъртото място на Състезанието финален кръг във финален кръг.

56. След приключване на устните изложения на страните във финалния кръг съдиите се оттеглят на тайно съвещание и определят точките на всеки от отборите по скалата от нула до двадесет точки.

57. След определяне на резултата всеки от съдиите, които вземат участие във финала за първо и второ място, има право да даде коментар на представянето на всеки от участниците във финала и да изложи становището си по казуса и най-благоприятния начин за решаването му.

58. След изслушване на коментара на съдиите председателят на състава обявява победителя.

Раздел VIII. Награди

59. Всеки от участниците във финалния кръг получава грамота от Организаторите за участието си в Състезанието.

60. На състезателите от финалния кръг се предоставят награди – книги с правна и художествена литература.

61. Организаторите връчват индивидуална награда за най-добър оратор сред участниците в състезанието.

62. Организаторите могат да предоставят и други награди по своя преценка.

Настоящите правила са приети от група членове на Сдружението за международни състезания по право на 15 март 2018 г. и изменени на 05.05.2022 г., на 21.01.2023 г. и на 26.03.2024 г. Те могат да се изменят писмено най-късно до една седмица преди провеждането на устния кръг на Състезанието за съответната година чрез обявяване на новата версия на правилата на интернет страницата на Състезанието или във Facebook, а в частта, касаеща предварителния кръг – най-късно до една седмица преди провеждането на предварителния кръг. Изменения, обявени след тези срокове, се прилагат от следващото издание на Състезанието, което се провежда на следващата година.